Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

26. jaanuar 2017 *

Apellatsioonkaebus — Keelatud kokkulepped — Vannitoaseadmete ja -sisustuse Belgia, Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia, Madalmaade ja Austria turg — Müügihindade kooskõlastamine ja tundliku äriteabe vahetamine — Määrus (EÜ) nr 1/2003 — Artikli 23 lõige 2 — Käibe 10% ülempiir — 2006. aasta suunised trahvide arvutamise meetodi kohta — Tagasiulatuva jõu puudumise põhimõte — Täieliku pädevuse teostamine — Menetluse liiga pikk kestus

Kohtuasjas C-604/13 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 25. novembril 2013 esitatud apellatsioonkaebus,

Aloys F. Dornbracht GmbH & Co. KG, asukoht Iserlohn (Saksamaa), esindajad: *Rechtsanwalt* H. Janssen ja *Rechtsanwalt* T. Kapp,

apellant,

teised menetlusosalised:

Euroopa Komisjon, esindajad: F. Castillo de la Torre ja L. Malferrari, keda abistas *Rechtsanwalt* A. Böhlke, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja esimeses kohtuastmes,

Euroopa Liidu Nõukogu,

menetlusse astuja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: A. Tizzano, Euroopa Kohtu asepresident esimese koja presidendi ülesannetes, kohtunikud M. Berger, E. Levits, S. Rodin (ettekandja) ja F. Biltgen,

kohtujurist: M. Wathelet,

kohtusekretär: ametnik K. Malacek,

arvestades kirjalikus menetluses ja 10. septembri 2015. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

on teinud järgmise

otsuse

1 Aloys F. Dornbracht GmbH & Co. KG palub apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 16. septembri 2013. aasta otsus Dornbracht *vs.* komisjon (T-386/10, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2013:450), millega Üldkohus jättis rahuldamata tema hagi nõudes tühistada komisjoni 23. juuni 2010. aasta otsus K(2010) 4185 (lõplik) ELTL artiklis 101 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (Juhtum COMP/39092 – Vannitoa seadmed ja sisustus) (edaspidi „vaidlusalune otsus“) teda puudutavas osas või teise võimalusena nõudes vähendada talle selle otsusega määratud trahvi summat.

Õiguslik raamistik

Määrus nr (EÜ) 1/2003

2 Nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 [ELTL] artiklites [101] ja [102] sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (EÜT 2003, L 1, lk 1; ELT eriväljaanne 08/02, lk 205) artikli 23 lõigetes 2 ja 3 on ette nähtud:

„2. Komisjon võib oma otsusega määrata ettevõtjatele ja ettevõtjate ühendustele trahve, kui need tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu:

a) rikuvad [ELTL] artiklit [101] või [102] […]

[...]

Ühegi rikkumises osalenud ettevõtja ja ettevõtjate ühenduse puhul ei tohi trahv ületada 10% selle eelmise majandusaasta kogukäibest.

[...]

3. Trahvisumma määramisel võetakse arvesse nii rikkumise raskust kui ka kestust.“

2006. aasta suunised

3 Suuniste määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 punkti a kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (ELT 2006, C 210, lk 2; edaspidi „2006. aasta suunised“) punktis 2 on trahvisumma kindlaksmääramise kohta märgitud, et „arvesse [tuleb võtta] rikkumise raskust ja kestust“ ning et määratav trahv [ei tohi] ületada määruse […] nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 teises ja kolmandas lõigus osutatud piirmäära“.

4 2006. aasta suuniste punktides 19, 21, 23 ja 37 on ette nähtud:

„19. Trahvi põhisumma arvutatakse osakaaluna müügiväärtusest. Osakaal saadakse rikkumise raskusastme korrutamisel aastate hulgaga, mil rikkumine aset leidis.

[...]

21. Üldiselt määratakse osakaal maksimaalselt 30% müügiväärtusest.

[...]

23. Hindade määramise[…] horisontaalkokkulepped, mis on üldjuhul salajased, on juba oma olemuselt kõige tõsisemad konkurentsipiirangud. Konkurentsipoliitika seisukohast karistatakse selle eest karmilt. Seepärast on nimetatud rikkumiste puhul kasutatav osakaal üldjuhul astmestiku kõrgemal tasemel.

[...]

37. Kuigi käesolevates suunistes kirjeldatakse trahvide määramise üldmeetodit, võib konkreetse juhtumi eripäradest või teataval tasemel hoiatava mõju tagamisest tingituna olla õigustatud nimetatud meetodist või punktis 21 sätestatud piiridest loobumine.“

Vaidluse taust ja vaidlusalune otsus

5 Vaidluse taust on välja toodud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 1–29 ja selle võib kokku võtta alljärgnevalt.

6 Apellant on Saksa õiguse alusel asutatud äriühing, kes toodab eelkõige kraane ja toruliitmikke.

7 Masco Corp. ja tema tütarettevõtjad, sealhulgas Hansgrohe AG, kes toodab kraane ja toruliitmikke, ja Hüppe GmbH, kes toodab dušikabiine, teavitasid 15. juulil 2004 komisjoni keelatud kokkuleppest vannitoaseadmete ja -sisustuse sektoris ja taotlesid kaitset trahvide eest komisjoni teatise kohaselt, mis käsitleb kaitset trahvide eest ja trahvide vähendamist kartellide puhul (EÜT 2002, C 45, lk 3; ELT eriväljaanne 08/02, lk 155), või kui seda ei anta, siis määratavate trahvisummade vähendamist.

8 Komisjon viis 9. ja 10. novembril 2004 mitme vannitoaseadmete ja -sisustuse sektoris tegutseva äriühingu ja riikliku kutseühenduse ruumides läbi etteteatamata kontrollid. Pärast seda, kui komisjon oli ajavahemikus 15. novembrist 2005 kuni 16. maini 2006 saatnud nendele äriühingutele ja ühendustele, sealhulgas apellandile teabenõudeid, võttis ta 26. märtsil 2007 vastu vastuväiteteatise. Vastuväiteteatis tehti teatavaks muu hulgas apellandile.

9 Pärast ajavahemikus 12.–14. novembrini 2007 toimunud ärakuulamist, 9. juulil 2009 muu hulgas apellandile asjaolude ülevaadet sisaldava kirja ja täiendavate teabenõuete saatmist, võttis komisjon 23. juunil 2010 vastu vaidlusaluse otsuse. Ta tuvastas selles otsuses ELTL artikli 101 lõike 1 ja 2. mai 1992. aasta Euroopa Majanduspiirkonna lepingu (EÜT 1994, L 1, lk 3; ELT eriväljaanne 11/52, lk 3) artikli 53 rikkumise vannitoaseadmete ja -sisustuse sektoris. Komisjoni sõnul pandi rikkumine, milles osalesid 17 ettevõtjat, toime eri perioodidel ajavahemikus 16. oktoobrist 1992 kuni 9. novembrini 2004 ning see toimus konkurentsivastaste kokkulepete või kooskõlastatud tegevuse vormis Belgia, Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia, Madalmaade ja Austria territooriumil. Keelatud kokkuleppega seotud tooted on vannitoaseadmed ja -sisustus, mis kuuluvad ühte järgmisest kolmest tootealamrühmast: kraanid ja toruliitmikud, dušikabiinid ja lisaseadmed ning keraamilised tooted.

10 Mis puudutab konkreetselt apellanti, kes toodab kolmest tootealamrühmast esimesse kuuluvaid tooteid, siis tuvastas komisjon vaidlusaluse otsuse artikli 1 lõikes 2, et rikkumine seisnes osalemises vältavas kokkuleppes või kooskõlastatud tegevuses vannitoaseadmete ja -sisustuse sektoris Saksamaa ja Austria territooriumidel ajavahemikus 6. märtsist 1998 kuni 9. novembrini 2004.

11 Komisjon määras seetõttu vaidlusaluse otsuse artikli 2 lõikes 6 apellandile trahvi summas 12 517 671 eurot.

12 Komisjon arvutas selle trahvi 2006. aasta suuniste, täpsemalt suuniste punktide 20–24 alusel.

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

13 Aloys F. Dornbracht esitas 8. septembril 2010 Üldkohtu kantseleisse saabunud hagiavaldusega vaidlusaluse otsuse peale tühistamishagi, milles ta tugines kaheksale väitele.

14 Esimese väite kohaselt on komisjon määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 3 seisukohast teinud hindamisvea etteheidetava rikkumise tuvastamisel ja talle määratud trahvisumma kindlaksmääramisel; teine väide käsitleb määruse artikli 23 lõike 3 rikkumist, mis tuleneb määruse artikli 23 lõikes 2 ette nähtud 10% ülempiiri valest kohaldamisest; kolmanda väite kohaselt ei ole arvesse võetud apellandi individuaalset osalemist tuvastatud rikkumises, rikkudes nii võrdse kohtlemise põhimõtet; neljanda väite kohaselt ei ole arvesse võetud muid komisjoni varasemaid otsuseid, rikkudes nii võrdse kohtlemise põhimõtet; viiendaks ei ole arvesse võetud apellandi piiratud majanduslikku suutlikkust, rikkudes nii proportsionaalsuse põhimõtet; kuuenda väite kohaselt on 2006. aasta suuniste kohaldamise tõttu rikutud tagasiulatuva jõu puudumise põhimõtet; seitsmenda väite kohaselt rikub määruse artikli 23 lõige 3 süütegude ja karistuste seaduses sätestatuse põhimõtet; ning kaheksanda väite kohaselt on 2006. aasta suunised õigusvastased, kuna need annavad komisjonile liiga ulatusliku kaalutlusõiguse.

15 Vaidlustatud kohtuotsusega jättis Üldkohus hagi tervikuna rahuldamata.

Poolte nõuded Euroopa Kohtus

16 Apellant palub Euroopa Kohtul:

— tühistada vaidlustatud kohtuotsus;

— tühistada vaidlusalune otsus teda puudutavas osas;

— teise võimalusena vähendada sobival määral vaidlusaluses otsuses talle määratud trahvi, ja

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

17 Komisjon palub Euroopa Kohtul:

— jätta apellatsioonkaebus rahuldamata, ja

— mõista kohtukulud välja apellandilt.

Apellatsioonkaebus

18 Apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitab apellant kuus väidet. Esimese väite kohaselt on rikutud nii määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 3 kui ka süütegude ja karistuste seaduses sätestatuse, võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõtteid, kuna määruse artikli 23 lõikes 2 ette nähtud ülempiiri on valesti kohaldatud. Teises väites kritiseerib apellant vaidlustatud kohtuotsust osas, milles Üldkohus lükkas vääralt tagasi 2006. aasta suuniste õigusvastasuse väite. Kolmas väide on selle kohta, et Üldkohus ei karistanud seda, et komisjon rikkus 2006. aasta suuniste punkti 37. Neljandas väites tugineb apellant tagasiulatuva jõu puudumise põhimõtte rikkumisele, kuna käesolevale juhtumile kohaldati 2006. aasta suuniseid. Viienda väite kohaselt on talle määratud trahvisumma arvutamisel rikutud õigusnorme. Kuuenda väite kohaselt on rikutud mõistliku menetlusaja põhimõtet.

Esimene väide, et määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikes 2 ette nähtud 10% piiri on valesti kohaldatud

Poolte argumendid

19 Esimeses väites, mis on esitatud vaidlustatud kohtuotsuse punktide 213–227 kohta, heidab apellant Üldkohtule ette, et ta rikkus määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 3 ning süütegude ja karistuste seaduses sätestatuse, võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõtteid, kui ta leidis, et määruse artikli 23 lõikes 2 ette nähtud 10% piir kehtestab ülempiiri, mis on kohaldatav üksnes trahvi lõppsummale, eitades nii, et komisjon on käesolevas asjas trahvisumma kindlaks määranud õigusvastaselt, ning muutes selle trahvisumma vähendamise enda jaoks võimatuks. Nimelt on sellise tõlgenduse tulemuseks see, et peaaegu kõigil juhtudel määratakse ettevõtjale trahv, mis moodustab 10% tema kogukäibest, olenemata sellest, milline on rikkumise raskus ja kestus.

20 Viidates eelkõige Kartellsenat du Bundesgerichtshof'i (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeima üldkohtu kartelliasju lahendav kolleegium) otsusele, väidab apellant, et määruse artikli 23 lõikes 2 ette nähtud 10% piir ei kehtesta niisugust ülempiiri, vaid kehtestab määratavate trahvide astmestiku kõrgeima taseme, mida võib kohaldada ainult kõige raskemate rikkumiste korral. Selline lähenemisviis võimaldab rikkumise raskust ja kestust kooskõlas määruse artikli 23 lõikega 3 piisavalt arvesse võtta.

21 Komisjoni arvates tuleb esimene väide vastuvõetamatuse või igal juhul põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Euroopa Kohtu hinnang

22 Kuivõrd esiteks heidab apellant oma esimeses väites Üldkohtule sisuliselt ette seda, et ta tõlgendas määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 2 valesti, kui leidis, et see näeb ette ülempiiri, siis tuleb tõdeda, et ilma sellist põhjust esitamata märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 216 õigesti, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast nähtub, et ainult määratud trahvi lõppsumma peab kinni pidama selles sättes ette nähtud käibe 10% ülempiirist, ning see säte ei keela komisjonil jõuda trahvi arvutamise eri etappidel seda piiri ületava vahesummani, juhul kui määratud trahvi lõppsumma seda piiri ei ületa (vt eelkõige kohtuotsused, 28.6.2005, Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punktid 277 ja 278; 29.6.2006, SGL Carbon *vs.* komisjon, C-308/04 P, EU:C:2006:433, punkt 82, ning 12.7.2012, Cetarsa *vs.* komisjon, C-181/11 P, ei avaldata, EU:C:2012:455, punkt 80).

23 Mis puudutab teiseks argumente, mille kohaselt on Üldkohus rikkunud määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 3 ning sellest tulenevalt süütegude ja karistuste seaduses sätestatuse, võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõtteid, kuna ta ei võtnud piisavalt arvesse rikkumiste raskust ja kestust, siis tuleb meenutada, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast ilmneb, et asjaolu, et määruse artikli 23 lõike 2 teises lõigus sätestatud käibe 10% ülempiiri kohaldamise tõttu ei kajastu teatud tegurid nagu rikkumise raskus ja kestus tegelikult määratud trahvi summas, on lihtsalt selle lõppsummale ülempiiri kohaldamise tagajärg (vt eelkõige kohtuotsused, 28.6.2005, Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkt 279, ning 12.7.2012, Cetarsa *vs.* komisjon, C-181/11 P, ei avaldata, EU:C:2012:455, punkt 81).

24 Nimelt on selle ülempiiri eesmärk vältida, et määratakse trahve, mille osas võib arvata, et ettevõtjad ei ole suutelised neid tasuma, kui pidada silmas nende ettevõtjate suurust, mis on – olgugi et ligikaudselt ja ebatäiuslikult – määratud kogukäibe põhjal (kohtuotsused, 28.6.2005, Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkt 280, ning 12.7.2012, Cetarsa *vs.* komisjon, C-181/11 P, ei avaldata, EU:C:2012:455, punkt 82).

25 Tegemist on seega piiriga, mida kohaldatakse ühetaoliselt kõigile ettevõtjatele ja mis on väljendatud iga ettevõtja suurusest sõltuvalt, eesmärgiga vältida ülemäära suuri ja ebaproportsionaalseid trahve. Sellel ülempiiril on niisiis erinev ja iseseisev eesmärk, võrreldes rikkumise raskuse ja kestuse kriteeriumidega (kohtuotsus, 28.6.2005, Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punktid 281 ja 282, ning 12.7.2012, Cetarsa *vs.* komisjon, C-181/11 P, ei avaldata, EU:C:2012:455, punkt 83).

26 Järelikult tuleb argumendid, et rikkumiste raskust ja kestust on ebapiisavalt arvesse võetud, kuna kohaldati määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikes 2 ette nähtud ülempiiri, tagasi lükata.

27 Neil asjaoludel tuleb esimene väide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Teine väide, et 2006. aasta suunised on õigusvastased

Poolte argumendid

28 Teises väites kinnitab apellant, et Üldkohus on rikkunud määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 3, lükates tagasi väite, et 2006. aasta suunised on õigusvastased, kuna need ei võta arvesse „ühe toote“ ettevõtjate toime pandud rikkumise kestuse ja raskuse kriteeriume.

29 Selles küsimuses väidab apellant esimese kohtuastme hagiavalduses esitatud argumentidele viidates, et 2006. aasta suunised on õigusvastased, kuna need rikuvad seaduslikkuse ja õiguskindluse põhimõtteid ning kuna nendes ei ole igal juhul ette nähtud ühtegi erisätet „ühe toote“ ettevõtjate kohta.

30 Apellant märgib, et erinevalt suuniste määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 ja [ST] artikli 65 lõike 5 kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (EÜT 1998, C 9, lk 3; ELT eriväljaanne 08/01, lk 171; edaspidi „1998. aasta suunised“), ületatakse 2006. aasta suuniste kohaldamise tulemusel üldjuhul 10% piiri ja seda eelkõige „ühe toote“ ettevõtjate puhul, kelle tootevalik ei ole mitmekesine. 2006. aasta suunistes kirjeldatud trahvide arvutamise meetodi kohaldamise tagajärjel ei võeta seega nõuetekohaselt arvesse kõnealuste ettevõtjate toimepandud rikkumiste raskuse ja kestuse kriteeriume, millele on viidatud määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikes 3. See, et peaaegu süstemaatiliselt määratakse karistusi, milleks on 10% käibest, rikub ka võrdse kohtlemise põhimõtet.

31 Komisjoni arvates tuleb teine väide vastuvõetamatuse või igal juhul põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Euroopa Kohtu hinnang

32 Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleneb ELTL artiklist 256, Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58 esimesest lõigust ja Euroopa Kohtu kodukorra artikli 168 lõike 1 punktist d ja artikli 169 lõikest 2, et apellatsioonkaebuses tuleb näidata täpselt selle kohtuotsuse või kohtumääruse kritiseeritavad osad, mille tühistamist nõutakse, samuti seda nõuet konkreetselt toetavad õiguslikud argumendid. Nendest sätetest tulenevale põhjendamiskohustusele ei vasta apellatsioonkaebus, mis piirdub Üldkohtus esitatud väidete ja argumentide, sealhulgas otseselt selle kohtu poolt tagasi lükatud asjaoludel põhinevate väidete ja argumentide sõnasõnalise kordamisega ega sisalda argumentatsiooni, mis konkreetselt viitaks vaidlustatud kohtuotsuses väidetavalt sisalduvale õigusnormi rikkumisele. Niisugune apellatsioonkaebus kujutab endast tegelikult nõuet vaadata Üldkohtusse esitatud hagi lihtsalt uuesti läbi, see aga ei ole Euroopa Kohtu pädevuses (vt eelkõige kohtuotsused, 30.6.2005, Eurocermex *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet, C-286/04 P, EU:C:2005:422, punktid 49 ja 50, ning 12.9.2006, Reynolds Tobacco jt *vs.* komisjon, C-131/03 P, EU:C:2006:541, punktid 49 ja 50).

33 Tuleb aga tõdeda, et apellandi teise väite osas, milles heidetakse Üldkohtule ette, et ta lükkas tagasi 2006. aasta suuniste õigusvastasuse väite, üksnes korratakse esimeses kohtuastmes juba esitatud argumente.

34 Järelikult tuleb see väide vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

Kolmas väide, et komisjon ei võtnud kindlaksmääratud summasid kehtestades arvesse apellandi individuaalset osalemist, rikkudes nii võrdse kohtlemise põhimõtet

35 Apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitatud kolmandas väites heidab apellant Üldkohtule sisuliselt ette seda, et viimane rikkus õigusnormi, kui ta hindas komisjoni poolt 2006. aasta suuniste punktis 37 kirjeldatud kaalutlusõiguse kasutamist trahvide kindlaksmääramisel.

36 Tuleb aga tõdeda, et apellant ei too selles väites esile vaidlustatud kohtuotsuse punkte, milles on õigusnormi väidetavalt rikutud.

37 Käesoleva kohtuotsuse punktis 32 viidatud kohtupraktikat arvestades tuleb ka see väide järelikult vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

Neljas väide, et rikutud on tagasiulatuva jõu puudumise põhimõtet

Poolte argumendid

38 Neljandas väites heidab apellant Üldkohtule ette seda, et ta rikkus eelkõige vaidlustatud kohtuotsuse punktides 87 ja 90 tagasiulatuva jõu puudumise põhimõtet, kui see kohus luges õiguspäraseks selle, et komisjoni arvutas trahvi 2006. aasta suuniste alusel, kuigi etteheidetav rikkumine pandi toime 1998. aasta suuniste kehtivusajal.

39 Sellega seoses toonitab apellant, et on tõsi, et 28. juuni 2005. aasta kohtuotsuses Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkt 231) leidis Euroopa Kohus, et komisjon võis tagasiulatuva jõu puudumise põhimõtet rikkumata arvutada trahvisumma 1998. aasta suuniste alusel vaatamata sellele, et need suunised võeti vastu pärast selles kohtuasjas käsitletud rikkumise toimepanemist, sest suunised ja nendes sisalduv uus arvutusmeetod olid rikkumise toimepanemise ajal mõistlikult ettenähtavad. Ent apellandi sõnul ei olnud asjas, milles see kohtuotsus tehti, rikkumise toimepanemise ajal suuniseid olemas, mistõttu tekkis küsimus, kas trahvi võis või ei võinud arvutada uute suuniste alusel, mille komisjon võttis esimest korda vastu 1998. aastal. Kuid vastupidi sellele, mida leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuses, tuleb seda olukorda eristada olukorrast, kus suunised olid rikkumise toimepanemise ajal kohaldatavad, kuid need asendati või neid muudeti pärast rikkumise toimepanemist uute suunistega. Viimases olukorras tekib küsimus, millised suunised – uued või vanad – kuuluvad trahvisumma arvutamisel kohaldamisele. See, et Üldkohus kohaldab selles teises olukorras 28. juuni 2005. aasta kohtuotsuse Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408) lahendust, on vastuolus võrdse kohtlemise ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtetega.

40 Kui suuniseid oleks igal ajal võimalik tagasiulatuvalt muuta, nagu leidis Üldkohus, ei saaks need mingil juhul täita suunistele Euroopa Kohtu praktika kohaselt antud ülesannet tagada ettevõtjate õiguskindlus.

41 Komisjon palub neljas väide tagasi lükata. Ta väidab täpsemalt, et liidu konkurentsieeskirjade tõhus rakendamine nõuab, et see institutsioon saaks igal ajal trahvide taset selle poliitika vajadustest lähtuvalt kohandada.

Euroopa Kohtu hinnang

42 Olgu märgitud, et väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et konkurentsi valdkonna rikkumiste eest määratavate trahvide arvutamisel selliste uute suuniste nagu 2006. aasta suunised ja suunistes sisalduva trahvide arvutamise uue meetodi kohaldamine ka enne suuniste vastuvõtmist või muutmist toime pandud rikkumiste suhtes ei riku tagasiulatuva jõu puudumise põhimõtet, kui uued suunised ja uus meetod olid rikkumiste toimepanemise ajal mõistlikult ettenähtavad (vt selle kohta eelkõige kohtuotsused 28.6.2005, Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punktid 217, 218 ja 227–232; 18.5.2006, Archer Daniels Midland ja Archer Daniels Midland Ingredients *vs.* komisjon, C-397/03 P, EU:C:2006:328, punkt 25; 18.7.2013, Schindler Holding jt *vs.* komisjon, C-501/11 P, EU:C:2013:522, punkt 75, ning 14.9.2016, Ori Martin ja SLM *vs.* komisjon, C-490/15 P ja C-505/15 P, ei avaldata, EU:C:2016:678, punktid 82–94).

43 Seega ei rikkunud Üldohus õigusnormi, kui ta vaidlustatud kohtuotsuse punktis 90 leidis, et komisjon ei rikkunud tagasiulatuva jõu puudumise põhimõtet, kohaldades 2006. aasta suuniseid trahvi arvutamisel, millega karistati enne nende suuniste vastuvõtmist apellandi toime pandud rikkumist.

44 Järelikult tuleb neljas väide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Viies väide, mis käsitleb trahvisumma arvutamisel toime pandud õigusnormi rikkumisi

Poolte argumendid

45 Viiendas väites, mis koosneb kolmest osast, väidab apellant, et Üldkohus rikkus talle määratud trahvisumma arvutamisel õigusnorme.

46 Väite esimeses osas väidab apellant esiteks, et Üldkohus ei saanud pärast seda, kui ta oli vaidlustatud kohtuotsuse punktides 165–168 leidnud, et komisjon oleks apellandile määratud trahvisumma arvutamise staadiumis pidanud võtma arvesse asjaolu, et rikkumise geograafiline ulatus hõlmas kahe liikmesriigi, mitte kuue liikmesriigi territooriumi, vaidlustatud kohtuotsuse punktides 249 ja 250 aluseks võtta samu „rikkumise raskuse“ ja „lisasumma“ koefitsiente, mille komisjon kehtestas vaidlusaluses otsuses ja mida kohaldati käesoleva kartelli teistele liikmetele, kes osalesid rikkumises kolmes kuni kuues liikmesriigis. Nimelt ei individualiseerinud Üldkohus selliselt toimides asjaomastele ettevõtjatele määratud karistusi.

47 Teiseks tegi Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 249 hindamisvea, võttes rikkumise raskuse hindamisel arvesse rikkumise kestust, kuigi rikkumise raskust ja kestust oleks tulnud arvesse võtta eraldi. Selliselt toimides omistas Üldkohus rikkumise kestuse kriteeriumile liiga suurt tähtsust.

48 Kolmandaks ei sisalda vaidlustatud kohtuotsus määratud trahvisumma kindlaksmääramisel Üldkohtu arvesse võetud tegureid, mistõttu ei ole võimalik trahvisummat kontrollida; sellest tulenevalt on vaidlustatud kohtuotsust puudulikult põhjendatud.

49 Viienda väite teises osas heidab apellant Üldkohtule ette seda, et ta ei toonud välja komisjoni mitut hindamisviga ega võtnud trahvisumma kindlaksmääramisel arvesse teatavaid asjaolusid, sealhulgas seda, et rikkumise esemeks olnud apellandi tooted kuulusid vaid ühte kolmest kokkulepetega hõlmatud tooterühmast. Nii oleks Üldkohus pidanud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 168–179 võtma arvesse asjaolu, et rikkumine on väiksema intensiivsusega, kui ettevõtja osaleb selles vaid toodete osas, mis kuuluvad ainult ühte kolmest asjassepuutuvast rühmast. Lisaks on ebaõige vaidlustatud kohtuotsuse punktis 114 sisalduv järeldus, mille kohaselt vaidlustas apellant hilinemisega asjaolu, et ta oli teadlik sellest, et rikkumine puudutas kolme tootealamrühma.

50 Väite kolmandas osas, mis puudutab vaidlustatud kohtuotsuse punkte 192–200, heidab apellant Üldkohtule ette seda, et ta ei võtnud vastupidi 1998. aasta suunistes nõutule arvesse tõsiasja, et tal oli rikkumise toimepanemisel vaid käsutäitja roll.

51 Komisjon vaidleb viienda väite põhjendatusele vastu.

Euroopa Kohtu hinnang

52 Sissejuhatuseks tuleb meelde tuletada, et ELTL artiklite 101 ja 102 kohaldamise menetlusi käsitlevate komisjoni otsuste kohtuliku kontrolli süsteem seisneb institutsioonide õigusaktide ELTL artiklis 263 ette nähtud seaduslikkuse kontrollis, mida ELTL artikli 261 alusel ja hagejate taotlusel on võimalik täiendada täieliku pädevusega, mida Üldkohus teostab kõnealuses valdkonnas komisjoni poolt määratud karistuste suhtes (vt selle kohta kohtuotsused, 10.7.2014, Telefónica ja Telefónica de España *vs.* komisjon, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punkt 42, ning 21.1.2016, Galp Energía España jt *vs.* komisjon, C-603/13 P, EU:C:2016:38, punkt 71).

53 Erinevalt ELTL artiklis 263 ette nähtud seaduslikkuse kontrollist on Üldkohtu täieliku pädevuse ulatus rangelt piiratud trahvisumma kindlaksmääramisega. Täielik pädevus puudutab vaid komisjoni määratud trahvile Üldkohtu antavat hinnangut ning välistatud on igasugune muudatuste tegemine seoses selle rikkumise koosseisu tunnustega, mille komisjon õiguspäraselt tuvastas otsuses, mille peale on Üldkohtule hagi esitatud (vt selle kohta kohtuotsus, 21.1.2016, Galp Energía España jt *vs.* komisjon, C-603/13 P, EU:C:2016:38, punktid 76 ja 77).

54 Seega puudutab viies väide osas, milles see käsitleb apellandile määratud trahvisumma arvutamisel Üldkohtu toimepandud õigusrikkumisi, Üldkohtu täieliku pädevuse teostamist selle trahvi kindlaksmääramisel eeskätt vaidlustatud kohtuotsuse punktides 244–251.

– Viienda väite teine ja kolmas osa

55 Mis puudutab viienda väite teist ja kolmandat osa, mida tuleb kõigepealt analüüsida ja milles apellant heidab Üldkohtule ette seda, et ta ei võtnud trahvisumma kindlaksmääramisel arvesse asjaolu, et ta osales rikkumises üksnes seoses toodetega, mis kuulusid ainult ühte kolmest tootealamrühmast, ja tal oli rikkumise toimepanemisel vaid käsutäitja roll, siis tuleb märkida, et Üldkohus lükkas vaidlusaluse otsuse seaduslikkust kontrollides eelkõige vaidlustatud kohtuotsuse punktides 114, 169–173 ja 192–200 nendel asjaoludel rajanevad apellandi väited tagasi.

56 Järelikult ei saa Üldkohtule ette heita, et ta ei hinnanud neid asjaolusid, kui ta täieliku pädevuse raames määras kindlaks kehtestatava trahvi summa.

57 Igal juhul ei saa viies väide olla tulemuslik osas, milles selle teine ja kolmas osa käsitlevad vaidlusaluse otsuse seaduslikkuse kontrolli raames Üldkohtu tehtud järeldusi, mille tulemusel lükati tagasi apellandi argumendid samade asjaolude kohta.

58 Mis puudutab nimelt esiteks selle väite teises osas esitatud argumenti, et Üldkohus on teinud hindamisvea seoses tooterühmadega, millega apellandile etteheidetav rikkumine seondub, siis tuleb märkida, nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 51 esile tõi, et vastavalt vaidlustatud kohtuotsuse tegemise ajal kehtinud redaktsioonis Üldkohtu kodukorra artikli 44 lõike 1 punktile c kujutavad hagi ese ja ülevaade fakti- ja õigusväidetest endast kahte põhilist teabeelementi, mis peavad olema hagiavalduses märgitud, ning vastavalt kodukorra artikli 48 lõikele 2 ei või menetluse käigus esitada uusi väiteid, kui need ei tugine faktilistele ja õiguslikele asjaoludele, mis on tulnud ilmsiks menetluse käigus (vt selle kohta kohtuotsused, 12.11.2009, SGL Carbon *vs.* komisjon, C-564/08 P, ei avaldata, EU:C:2009:703, punkt 21, ja 3.4.2014, Prantsusmaa *vs.* komisjon, C-559/12 P, EU:C:2014:217, punkt 38). Kuid nagu tõdes Üldkohus, vaidlustas apellant asjaolu, et ta oli teadlik sellest, et rikkumine

puudutas kolme tootealamrühma, alles Üldkohtule esitatud repliigis, ning see argument ei täienda esimeses kohtuastmes esitatud hagiavalduses sisalduvat argumenti. Seega lükkas Üldkohus selle põhjendatult vaidlustatud kohtuotsuse punktides 53, 54, 114 ja 171 tagasi, kuna see on esitatud hilinemisega.

59 Neid asjaolusid arvestades ei saa apellant esitada sellist argumenti Euroopa Kohtu apellatsioonimenetluses.

60 Mis puudutab seda, et viienda väite teises osas väidab apellant, et Üldkohus oleks pidanud arvesse võtma asjaolu, et tema tegevus piirdus üheainsaga kolmest tootealamrühmast, siis piisab, kui tõdeda, et Üldkohus on seda tegelikult arvesse võtnud. Nimelt märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 154, et komisjon on seda asjaolu arvesse võtnud trahvi põhisumma aluseks võetud müügiväärtuse suuruse kindlaksmääramisel.

61 Järelikult on apellatsioonkaebuse viienda väite teine osa osaliselt vastuvõetamatu ja osaliselt põhjendamatu.

62 Mis puudutab teiseks väite kolmandas osas esitatud argumenti, et Üldkohus ei teinud määratud trahvisumma kehtestamisel järeldusi sellest, et apellandil oli üksnes käsutäitja roll, siis piisab, kui tõdeda, et see argument põhineb eeldusel, et antud juhtumil kuuluvad kohaldamisele 1998. aasta suunised, mitte 2006. aasta suunised. See argument tuleb aga tagasi lükata, kuna komisjon kohaldas käesoleval juhul 2006. aasta suuniseid, millest Üldkohus otsustas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 246 juhinduda, ja kuna need suunised ei näe ette karistatava rikkumise toimepanemisel üksnes passiivse või käsutäitja rolli arvessevõtmist.

63 Niisiis leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 194 põhjendatult, et ettevõtja üksnes passiivne või käsutäitja roll ei ole nende suuniste kohaselt enam kergendav asjaolu, ning tõdes kohtuotsuse punktis 197, et suuniste punkti 29 kolmanda taande kohaselt oleks apellant kergendavate asjaolude arvessevõtmiseks pidanud tõendama, et ta ei täitnud õigusvastaseid kokkulepped, mida ta aga ei ole tõendanud.

64 Eeltoodust tuleneb, et viienda väite kolmas osa ei ole põhjendatud.

– Viienda väite esimene osa

65 Mis puudutab esiteks apellandi argumente hindamisvigade kohta, mille Üldkohus tegi muu hulgas seoses rikkumise geograafilise ulatusega, kui ta täieliku pädevuse raames trahvisumma kindlaks määras, siis tuleb kohe meenutada, et Üldkohus on ainsana pädev kontrollima, kuidas komisjon on igal üksikjuhtumil hinnanud õigusvastase käitumise raskust. Apellatsioonkaebuse raames on Euroopa Kohtu kontrolli esemeks uurida esiteks, kas Üldkohus võttis õiguslikult korrektselt arvesse kõiki olulisi tegureid teatava käitumise raskuse hindamiseks ELTL artikli 101 ja määruse nr 1/2003 artikli 23 seisukohast, ning teiseks, kas Üldkohus vastas õiguslikult piisavalt kõigile hageja argumentidele, millega taotleti trahvi tühistamist või vähendamist (vt eelkõige kohtuotsused, 17.12.1998, Baustahlgewebe *vs.* komisjon, C-185/95 P, EU:C:1998:608, punkt 128; 28.6.2005, Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkt 244, ning 5.12.2013, Solvay Solexis *vs.* komisjon, C-449/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:802, punkt 74).

66 On oluline meenutada, et Euroopa Kohus ei saa apellatsioonkaebuse raames õigusküsimusi käsitledes asendada õigluse kaalutlustel oma hinnanguga Üldkohtu hinnangut, mille Üldkohus andis oma täieliku pädevuse raames ettevõtjatele liidu õiguse rikkumise eest määratud trahvisummade üle otsustades

(kohtuotsused, 28.6.2005, Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkt 245, ning 11.7.2013, Gosselin Group *vs.* komisjon, C-429/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:463, punkt 87).

67 Lisaks tuleb ka meenutada, et Euroopa Kohtu praktika kohaselt tuleb trahvisummade kindlaksmääramisel arvesse võtta rikkumise kestust ja kõiki tegureid, mis võivad mõjutada selle raskusastme hindamist (kohtuotsused, 28.6.2005, Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkt 240, ning 11.7.2013, Team Relocations jt *vs.* komisjon, C-444/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:464, punkt 98).

68 Rikkumiste raskusastme hindamise asjaoludena võetakse arvesse iga ettevõtja käitumist, iga ettevõtja rolli kartellikokkuleppe sõlmimisel, sellest saada võidud kasumit, nende ettevõtjate suurust ja asjaomaste kaupade väärtust ning ohtu, mida seda liiki rikkumised Euroopa Liidu eesmärkidele kujutavad (kohtuotsused, 28.6.2005, Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkt 242, ning 11.7.2013, Team Relocations jt *vs.* komisjon, C-444/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:464, punkt 100).

69 Mis puudutab käesolevas asjas seda, et Üldkohus kohaldas samu „rikkumise raskuse“ ja „lisasumma“ koefitsiente, mille komisjon oli kehtestanud vaidlusaluses otsuses 15%-le, kuigi Üldkohus tõdes, et rikkumise geograafiline ulatus hõlmas kahte, mitte kuut liikmesriiki, siis tuleb märkida, et pärast seda, kui Üldkohus oli vaidlustatud kohtuotsuse punktides 156–168 tuvastanud selle geograafilise ulatuse hindamisel komisjoni tehtud vead, hindas ta täieliku pädevuse raames, nagu nähtub muu hulgas kohtuotsuse punktidest 242 ja 244–251, järeldusi, mis tuli määratud trahvisumma kindlaksmääramise küsimuses teha komisjoni tehtud vigadest.

70 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 246 leidis Üldkohus kõigepealt, et käesolevas asjas on trahvisumma uuesti arvutamisel kohane juhinduda 2006. aasta suunistest.

71 Seejärel leidis Üldkohus kohtuotsuse punktis 247, et komisjoni tehtud hindamisvead, mis seisnesid selles, et ta kehtestas „rikkumise raskuse“ ja „lisasumma“ 15% koefitsiendid kuue liikmesriigi territooriumi hõlmava geograafilise ulatuse alusel, nõudsid, et ta asendaks enda hinnanguga üksnes nende koefitsientide kindlaksmääramist puudutava komisjoni hinnangu eeskätt rikkumise geograafilise ulatuse alusel, mida tuli piirata kahe liikmesriigi territooriumiga. Käesoleva kohtuotsuse punkte 57–64 arvestades jättis Üldkohus põhjendatult selleks aga arvesse võtmata apellandi väite, et rikkumine puudutas vaid ühte kolmest tootealamrühmast, ja apellandi käsutäitja rolli.

72 Kuid määratava trahvisumma arvutamisel leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 248, et komisjon leidis vaidlusaluse otsuse artikli 1 lõikes 2 ning põhjendustes 872 ja 873 õigesti, et apellant osales ajavahemikus 6. märtsist 1998 kuni 9. novembrini 2004 ühes ja vältavas rikkumises, mis seisnes salajases kartellikokkuleppes, mille eesmärk oli kooskõlastada Saksamaa ja Austria territooriumidel kolme tootealamrühma tulevased hinnatõusud.

73 Üldkohus arvestas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 249 lisaks rikkumise laadile ka rikkumise geograafilist ulatust, mis hõlmas kahe liikmesriigi territooriumi, ning rikkumise pikka kestust, ning tõdes lõpuks, et rikkumine kuulus kõige raskemate rikkumiste hulka, ning leidis, et 2006. aasta suuniste punkti 23 kohaselt on sellise rikkumise puhul 15% osakaal müügiväärtusest kõige madalam määr.

74 Seetõttu leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 250, et apellandile määratava trahvi põhisumma arvutamisel oli sobiv kehtestada nii „rikkumise raskuse“ kui ka „lisasumma“ koefitsiendiks 15%.

75 Eeltoodust tuleneb, et vastupidi apellandi väidetule võttis Üldkohus arvesse seda, et rikkumise geograafiline ulatus hõlmas vaid kahte, mitte kuut liikmesriiki. Üldkohus leidis, et vaatamata piiratumale geograafilisele ulatusele oli 15% määr eelkõige rikkumise laadi arvestades aga sobiv. Selles

suhtes tuleb rõhutada, et vastavalt 2006. aasta suuniste punktile 23, millest Üldkohus otsustas antud juhul juhinduda, on „rikkumise raskuse“ ja „lisasumma“ 15% koefitsiendid põhjendatud ainuüksi rikkumise laadi tõttu, sest nagu Üldkohus märkis, on selline rikkumine üks tõsisemaid konkurentsipiiranguid kõnealuste suuniste punkti 23 tähenduses ning selline määr on nende suuniste alusel selliste rikkumiste eest ette nähtud karistuste astmestiku kõige madalamal tasemel (vt selle kohta kohtuotsused, 11.7.2013, Ziegler *vs.* komisjon, C-439/11 P, EU:C:2013:513, punktid 124 ja 125, ning 11.7.2013, Team Relocations jt *vs.* komisjon, C-444/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:464, punkt 125). Seega heidab apellant ekslikult Üldkohtule ette seda, et ta ei võtnud „rikkumise raskuse“ ja „lisasumma“ koefitsientide kindlaksmääramisel arvesse rikkumise geograafilist ulatust ja määras nendeks koefitsientideks 15%.

76 Seda järeldust ei sea kahtluse alla see, et kõnealune määr on identne muudele ettevõtjatele kehtestatud määraga, kelle rikkumises osalemise geograafiline ulatus oli suurem apellandi puhul arvesse võetust; apellandi arvates on see vastuolus võrdse kohtlemise põhimõttega.

77 Selles küsimuses olgu nimelt meenutatud, et see põhimõte on liidu õiguse üldpõhimõte, mida käsitlevad Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklid 20 ja 21. Väljakujunenud kohtupraktikast nähtub, et kõnealune põhimõte nõuab, et sarnaseid olukordi ei käsitletaks erinevalt ja erinevaid olukordi ei käsitletaks ühtemoodi, välja arvatud juhul, kui see on objektiivselt põhjendatud (vt eelkõige kohtuotsus, 12.11.2014, Guardian Industries ja Guardian Europe *vs.* komisjon, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punkt 51).

78 Üldkohus on kohustatud seda põhimõtet järgima mitte ainult komisjoni tehtud trahvi määramise otsuse õiguspärasuse kontrollimisel, vaid ka oma täieliku pädevuse teostamisel. Täieliku pädevuse teostamine ei või nimelt määratavate trahvide suuruse kindlaksmääramisel kaasa tuua ELTL artikli 101 lõikega 1 vastuolus olevas kokkuleppes või kooskõlastatud tegevuses osalenud ettevõtjate diskrimineerimist (vt selle kohta kohtuotsus, 18.12.2014, komisjon *vs.* Parker Hannifin Manufacturing ja Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, punkt 77).

79 Euroopa Kohtu praktikast aga nähtub, et sama põhimõtte alusel rikkumise raskuse hindamisel ei pea samas keelatud kokkuleppes osalenud ettevõtjate vahelisi erinevusi, eeskätt nende osalemise erinevat ulatust tingimata arvesse võtma „rikkumise raskuse“ ja „lisasumma“ koefitsientide kindlaksmääramisel, vaid see võib toimuda mõnes muus trahvi arvutamise staadiumis, nagu 2006. aasta suuniste punktide 28 ja 29 alusel kergendavate ja raskendavate asjaolude alusel põhisumma kohandamine (vt selle kohta kohtuotsused, 11.7.2013, Gosselin Group *vs.* komisjon, C-429/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:463, punktid 96–100, ning 11.7.2013, Team Relocations jt *vs.* komisjon, C-444/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:464, punktid 104 ja 105).

80 Nagu märkis komisjon, võivad niisugused erinevused olla nähtavad ka trahvi põhisumma arvutamisel aluseks võetud müügiväärtusest, kuivõrd 2006. aasta suuniste punkti 13 kohaselt kajastab see väärtus iga osaleva ettevõtja rikkumises osalemise tähtsust, mis võimaldab trahvide arvutamisel lähtuda summast, mis kajastab rikkumise majanduslikku tähtsust ja ettevõtja osakaalu rikkumises (vt selle kohta kohtuotsus, 11.7.2013, Team Relocations jt *vs.* komisjon, C-444/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:464, punkt 76).

81 Kuna vaidlust ei ole selles, et apellandile määratud trahvi põhisumma määrati kindlaks apellandi müügiväärtuse alusel, siis võis Üldkohus järelikult võrdse kohtlemise põhimõtet rikkumata vaidlustatud kohtuotsuse punktis 250 „rikkumise raskuse“ ja „lisasumma“ koefitsientideks määrata 15% sellest väärtusest.

82 Mis puudutab teiseks argumenti, mille kohaselt hindas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 249 rikkumise raskust apellandi osalemise kestuse alusel, siis tuleb see argument käesoleva kohtuotsuse punktis 75 tõdetut arvestades tulemusetuna tagasi lükata.

83 Igal juhul ei saa asjaolust, et Üldkohus viitas selles punktis muude kriteeriumide hulgas – nagu eeskätt rikkumise laadi kriteerium – ka rikkumise pika kestuse kriteeriumile, tuletada, et Üldkohus omistas viimati nimetatud kriteeriumile liiga suurt tähtsust.

84 Mis puudutab kolmandaks põhjenduste puudumise argumenti, siis tuleb meenutada, et Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 36, mida selle põhikirja artikli 53 esimese lõigu alusel kohaldatakse Üldkohtu suhtes, ja vaidlustatud kohtuotsuse tegemise ajal kehtinud redaktsioonis Üldkohtu kodukorra artikli 81 alusel Üldkohtul lasuv kohustus oma otsused põhistada tähendab, et ta peab esitama selgelt ja üheti mõistetavalt oma arutluskäigu, et võimaldada huvitatud isikutel mõista tehtud otsuse põhjusi ja Euroopa Kohtul teostada kontrolli (vt eelkõige kohtuotsused, 26.9.2013, Alliance One International *vs.* komisjon, C-679/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:606, punkt 98, ning 28.1.2016, Quimitécnica.com ja de Mello *vs.* komisjon, C-415/14 P, ei avaldata, EU:C:2016:58, punkt 56).

85 Nagu Euroopa Kohus on juba leidnud, peab Üldkohus seda kohustust täitma oma täieliku pädevuse teostamisel (vt selle kohta kohtuotsus, 18.12.2014, komisjon *vs.* Parker Hannifin Manufacturing ja Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, punkt 77).

86 Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale ei nõua põhjendamiskohustus siiski, et Üldkohus esitaks ammendava ning üksikasjaliku ülevaate menetluse poolte kõikidest arutluskäikudest. Põhjendus võib seega olla tuletatav, tingimusel et huvitatud isikutel on võimalik saada teada põhjused, miks Üldkohus nende argumentidega ei nõustunud, ning et Euroopa Kohtul on piisav teave oma kontrolli teostamiseks (vt selle kohta eelkõige kohtuotsused, 2.4.2009, Bouygues ja Bouygues Télécom *vs.* komisjon, C-431/07 P, EU:C:2009:223, punkt 42, ning 22.5.2014, Armando Álvarez *vs.* komisjon, C-36/12 P, EU:C:2014:349, punkt 31).

87 Käesolevas asjas tuleb märkida, et vastuseks apellandi argumentidele, milles paluti määratud trahvisummat vähendada, otsustas Üldkohus esiteks vaidlustatud kohtuotsuse punktides 245–251 järelduste üle, mis tuli trahvisumma küsimuses teha komisjoni vigadest, ning teiseks kohtuotsuse punktides 252–259 nende täiendavate argumentide üle, mille apellant esitas trahvi vähendamise põhjendamiseks, enne kui ta täielikku pädevust teostades kohtuotsuse punktis 260 järeldas, et määrata tuli sama trahvisumma, nagu komisjon oli määranud vaidlusaluses otsuses. Vastupidi apellandi väidetule loetles Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 249 tegurid, mille ta „rikkumise raskuse“ ja „lisasumma“ koefitsientide kindlaksmääramisel arvesse võttis, ning märkis, et 2006. aasta suuniste punkti 23 kohaselt ja arvestades suunistes ette nähtud 0%–30% astmestikku, põhjendas kõige tõsisemate rikkumiste hulka kuuluv kõnealune rikkumine 15% määra kohaldamist.

88 Selliselt toimides esitas Üldkohus põhjused, millest tulenevalt ta sellise määra aluseks võttis, ning kehtestas seejärel trahvi vaidlustatud kohtuotsuse punktis 251 märgitud summas.

89 Neid asjaolusid arvestades tuleb apellandi argument, et vaidlustatud kohtuotsuses on rikutud põhjendamiskohustust, tagasi lükata.

90 Kuna ühegi viienda väite esimese osa põhjendamiseks esitatud argumendiga ei saa nõustuda, siis tuleb seda osa pidada põhjendamatuks.

91 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb viies väide osaliselt vastuvõetamatuse ja osaliselt põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Kuues väide, et menetlus Üldkohtus oli ülemäära pikk

Poolte argumendid

92 Kuuendas väites tugineb apellant sellele, et Üldkohus on rikkunud kohustust lahendada talle esitatud asjad mõistliku aja jooksul. Ta märgib, et menetlus Üldkohtus algas 8. septembril 2010 ja lõppes enam kui kolm aasta hiljem, see tähendab 16. septembril 2013, mil tehti vaidlustatud kohtuotsus. See aeg on asjakohast kohtupraktikat ja juhtumile omaseid asjaolusid arvestades eriti pikk ja ülemäärane.

93 Komisjon on seisukohal, et isegi kui eeldada, et menetluse kestus ei olnud mõistlik, ei saa see väide olla tulemuslik.

Euroopa Kohtu hinnang

94 Kuivõrd kuuenda väitega palub apellant esiteks vaidlustatud kohtuotsus tühistada Üldkohtu menetluse liiga pika kestuse tõttu, siis tuleb märkida, et juhul kui puuduvad tõendid selle kohta, et selline kestus on mõjutanud vaidluse tulemust, ei too lahendi tegemise mõistliku aja järgimata jätmine endaga kaasa vaidlustatud kohtuotsuse tühistamist. Juhul kui lahendi tegemise mõistliku aja järgimata jätmine ei mõjutanud vaidluse tulemust, ei heastaks nimelt vaidlustatud kohtuotsuse tühistamine Üldkohtu poolt toime pandud tõhusa kohtuliku kaitse põhimõtte rikkumist (kohtuotsused, 26.11.2013, Gascogne Sack Deutschland *vs.* komisjon, C-40/12 P, EU:C:2013:768, punktid 81 ja 82; 26.11.2013, Kendrion *vs.* komisjon, C-50/12 P, EU:C:2013:771, punktid 82 ja 83, ning 10.7.2014, Telefónica ja Telefónica de España *vs.* komisjon, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punkt 64).

95 Käesolevas asjas ei ole apellant Euroopa Kohtule esitanud ühtegi kaudset tõendit, millest ilmneks, et Üldkohtu menetluse liiga pikk kestus võis mõjutada selle kohtu menetluses olnud vaidluse lahendust.

96 Sellest järeldub, et apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitatud kuues väide ei saa kaasa tuua vaidlustatud kohtuotsuse tühistamist tervikuna.

97 Kuivõrd teiseks palub apellant kuuendas väites teise võimalusena vähendada talle määratud trahvi summat, siis tuleb meenutada, et kui liidu kohus rikub Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 47 teisest lõigust tulenevat kohustust lahendada talle esitatud asjad mõistliku aja jooksul, siis on sanktsioon sellise rikkumise eest Üldkohtule esitatav kahju hüvitamise nõue, mis kujutab endast tõhusat õiguskaitsevahendit. Seega ei saa nõuet hüvitada kahju, mis on tekkinud seetõttu, et Üldkohus ei ole teinud lahendit mõistliku aja jooksul, esitada apellatsioonkaebuse raames otse Euroopa Kohtule, vaid see tuleb esitada Üldkohtule endale (kohtuotsused, 10.7.2014, Telefónica ja Telefónica de España *vs.* komisjon, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punkt 66; 9.10.2014, ICF *vs.* komisjon, C-467/13 P, ei avaldata, EU:C:2014:2274, punkt 57, ning 21.1.2016, Galp Energía España jt *vs.* komisjon, C-603/13 P, EU:C:2016:38, punkt 55).

98 Üldkohus, kellel on selleks pädevus ELTL artikli 256 lõike 1 alusel ja kellele on esitatud kahju hüvitamise nõue, on kohustatud sellise nõude üle otsustama erinevas kooseisus kui see, mis lahedas selle menetluse aluseks olnud vaidlust, mille kestust kritiseeritakse (vt selle kohta kohtuotsused, 10.7.2014, Telefónica ja Telefónica de España *vs.* komisjon, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punkt 67; 9.10.2014, ICF *vs.* komisjon, C-467/13 P, ei avaldata, EU:C:2014:2274, punkt 58, ning 21.1.2016, Galp Energía España jt *vs.* komisjon, C-603/13 P, EU:C:2016:38, punkt 56).

99 Samas, kui on ilmne, ilma et pooled peaksid selle kohta täiendavaid tõendeid esitama, et Üldkohus rikkus piisavalt selgelt oma kohustust lahendada kohtuasi mõistliku aja jooksul, võib Euroopa Kohus selle asjaolu tuvastada (vt selle kohta kohtuotsused, 9.10.2014, ICF *vs.* komisjon, C-467/13 P, ei avaldata, EU:C:2014:2274, punkt 59, ja 21.1.2016, Galp Energía España jt *vs.* komisjon, C-603/13 P, EU:C:2016:38, punkt 57).

100 Arvestades aga eelkõige juhtumi laadi ja keerulisust ning vaidlusaluse otsuse peale esitatud hagide arvu, ei ilmne, et käesolevas asjas oli ligikaudu kolm aastat kestnud Üldkohtu menetluse kestus ilmselgelt ebamõistlik.

101 Eespool esitatud kaalutlustest tuleneb, et kuues väide tuleb tagasi lükata.

102 Kuna apellandi esitatud ühegi väitega ei saa nõustuda, siis tuleb apellatsioonkaebus tervikuna tagasi lükata.

Kohtukulud

103 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõige 2 näeb ette, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu, siis otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotuse.

104 Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste lahendamisel, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna apellant on kohtuvaidluse kaotanud ja komisjon on palunud kohtukulud temalt välja mõista, siis tuleb käesoleva apellatsioonimenetlusega seonduvad kulud temalt välja mõista.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Aloys F. Dornbracht GmbH & Co. KG-lt.

Allkirjad